

اهمیت نماز و احکام آن

مترجم: سید ابراهیم علوی

در چنین کشورهایی، مسلمانان می توانند به اوقات شرعی نزدیکترین سرزمین به این کشورها، رجوع کنند و در هر بیست و چهار ساعت نمازهای پنجگانه را برابر اوقات شرعی کشور مجاور به نیت قربت مطلق به جا آورند.

۷. اگر مسلمانی نتوانست اول فجر و یا وقت زوال غروب آفتاب را بشناسد تا در

وقت معین نماز و روزه به جا آورد به سخن منجمان و مسئولان رصدخانه ها اطمینان کند و می تواند نماز و روزه را مطابق نظر آنها در تعیین اوقات به جا آورد، هر چند که مسئولان آن مؤسسه ها مسلمان نباشند، به شرط آنکه به کار و نظرشان اطمینان باشد.

۸. مسلمان مسافر باید نمازش را شکسته بخواند. یعنی نمازهای چهار رکعتی

(ظهر، عصر، عشاء) را دور رکعت بخواند و سفر شرعی حداقل طی چهل و چهار کیلومتر و یا بیشتر است (۷).

۹. نماز جمعه در صورت جمع بودن شرایط آن از نماز ظهر با فضیلت تر است -

هم چنانکه خواندن آن از نماز ظهر کفایت می کند و با خواندن نماز جمعه نیازی به برگزاری نماز ظهر نمی باشد.

۱۰. نماز جماعت از نماز انفرادی با فضیلت تر است و استحباب آن در نمازهای

صبح و مغرب و عشاء بیشتر می باشد و در حدیث آمده است که: نماز در پشت سر یک عالم ثواب هزار رکعت دارد و هر چه تعداد مأموهین بیشتر باشد ثواب جماعت فزونتر می گردد.

۱۱. برخی از مردم سالها نماز می خوانند و حج می گزارند در حالی که در طول

این مدت اصلاً "خمس مال خود را نپرداخته اند. آیا لازم است که آنان نماز و حجتان را اعاده کنند؟

جواب- اگر نماز و یا طواف حج را با جامه ای خوانده و به جا آورده اند که به عین

آن خمس تعلق گرفته بوده، قضای چنان نمازها و اعاده حج لازم است. لیکن اگر فقط به جامه احرام خمس تعلق گرفته و او نسبت به حکم و یا موضوع، جاهل بوده هر چند قاصر، حج او صحیح است و فقط نماز طواف را باید اعاده کند، هر گاه در جهل خود معذور بوده باشد. و احتیاط واجب آن است که به مکه برگردد ولی اگر چنان کاری مشقت داشته و

پرزحمت باشد هر جا که ممکن بود، نماز طواف را دوباره بخواند. همچنان که اگر قربانی را با پولی که به عین آن خمس تعلق گرفته تهیه کند، اعاده آن لازم است، مگر آنکه با قیمت

کلی خریده و خمس در ذمه او بوده باشد، نه در عین مال که غالباً چنین است و در این صورت حج و قربانی او صحیح است و اشکالی ندارد. البته او ضامن قیمت قربانی خواهد بود که آن را از مال خمس دار، پرداخته است. و همه اینها در صورتی است که او

جاهل مقصر بوده است و گرنه نماز حج جاهل قاصر در این مسئله صحیح است.

پی نوشت:

۱۶۴ و ۱۷۲-۱۶۳

(۷) جز بلاد کبیره که در آنها انتقال از نقطه ای به نقطه دیگر مسافرت محسوب می شود. منهاج الطالبین.

ج ۱، ص ۱۹۳.

(۱) وسائل الشیعه، ج ۴، ص ۳۵

(۲) نهج البلاغه، ص ۴۲۲

(۳) وسائل الشیعه، ج ۴، ص ۲۸

(۴) وسائل الشیعه، ج ۴، ص ۳۲

(۵) سوره مؤمنون، ۱۰ (۶) قادتنا کیف تعرفهم: ج ۶، ص

در حدیث آمده است: «الصلوة عمود الدین»: نماز ستون دین است (۱). امیر مؤمنان (ع) پس از آنکه این ملجم او را مضروب کرد در وصیتی به امام حسن و حسین (ع) فرمود: «الله الله فی الصلوة فانها عمود دینکم»: خدا را، خدا را، اهتمام به نماز که آن ستون دین شماست. (۲)

سکونی از امام صادق (ع) روایت کرد که رسول الله (ص) می فرمود: همواره شیطان از مؤمن می ترسد تا زمانی که او بر نمازهای پنجگانه اش مواظبت دارد و هر گاه آنها را ضایع کرد شیطان جرأت پیدا کرده او را به گناهان بزرگ دیگر وای می دارد. (۳)

یزید بن خلیفه گفت شنیدم ابو عبد الله (ع) می فرمود: وقتی نماز گزار به نماز می ایستد رحمت الهی از وسط آسمان ها تا زمین بر او ریزش می کند، فرشتگان او را در میان می گیرند در حالی که فرشته ای ندا می کند، اگر این نماز گزار می دانست که در این نماز

چه ها هست آن ها را رها نمی کرد (۴). از همین جا، اهمیت نماز در اسلام معلوم می شود و چون نماز نوعی ورود به محضر الهی است، چنانکه در حدیث آمده، نماز خوان گویا در پیشگاه خدا ایستاده است، پس او باید دل به سوی خدا کند و هیچ چیز از امور

ناپایدار دنیا و را مشغول نکند. خدا فرمود: «قد افلح المؤمنون الذین هم فی صلواتهم خاشعون» (۵) هر آینه مؤمنانی که در نمازشان خاضع و خاشع اند رستگار شدند. امام علی بن حسین زین العابدین (ع) وقتی که به نماز می ایستاد همانند شاخه درختی که با وزش باد بر خود می لرزد، اندامش می لرزید (۶).

احکام نماز بسیار زیاد است، ما به بخشی از آنها اشاره می کنیم. فقهاء فرموده اند:

۱- نماز به هیچ وجه ساقط نمی شود در سفر و یا در وطن و اگر وقت نماز تنگ -

شد مسلمان باید آن را به جا آورد. در هواپیما، کشتی، اتومبیل، قطار، در حال توقف، یا در سال انتظار پارک عمومی، در راه، در کارخانه و در هر جای دیگر.

۲. اگر مسافری در هواپیما، اتومبیل، قطار و امثال آن نتوانست ایستاده نماز گزارد

نشسته نماز می خواند و اگر رو به قبله نتوانست بایستد به سمتی که گمان دارد قبله است می ایستد و نماز می گزارد و اگر جهتی را نتوانست ترجیح دهد به هر سمت و سو که خواست نماز بخواند و اگر جز در حال تکبیر الا حرام نتوانست رو به قبله بایستد به همان اندازه کفایت می کند.

۳. قبله را می توان از مهماندار هواپیما پرسید که شاید او بتواند از خلبان و کاپیتان

سؤال کند. و در صورت اطمینان می توان به او اعتماد کرد هر چند که او کافر باشد همچنان که می توان به قبله نما که وسیله ای که به صحت و درستی آن اطمینان باشد، اعتماد کرد.

۴. اگر مسلمان نماز گزار، نتوانست وضو بگیرد بجای آن باید تیمم کند.

۵. گاهی شب و روز شهرها با هم متفاوتند. در این صورت اگر طلوع و غروب

آفتاب واضح باشد مسلمان در شناخت اوقات نماز و روزه می تواند مطابق آن عمل کند هر چند که وقت برخی نمازها به سبب کوتاه بودن روز بسیار به هم نزدیک باشد و یا زمان افطار روزه به جهت کوتاهی شب بسیار اندک باشد.

۶. گاهی، چند روز و یا چند ماه، خورشید در کشوری غروب و یا طلوع نمی کند.